

BUNUL ECONOM

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România 15 franci.

ORGANUL

„Reuniunii economice în Orăştie“
Apare în fiecare Sâmbătă

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifă, cu prețuri moderate
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.

ASIGURAREA

lucrătorilor de câmp.

Eată un lucru la care se gândesc de mult oamenii din ministeriul de agricultură al țerii.

Să află în țară societăți pentru asigurarea și ajutorarea lucrătorilor din fabrici în vreme de nenorocire, pentru ajutorarea familiei lor văduvite, a nepuțincioșilor, să află societăți pentru asigurarea și ajutorarea lucrătorilor meșeriași, zidari etc., numai pentru asigurarea celui mai mare număr de muncitori din țară, a lucrătorilor agricoli (în munca câmpului, economiei), nu se află.

În ministeriul de agricultură al țerii s'a pregătit acum un plan de lege, care va fi adus în dietă spre desbatere și va fi cu bună seamă primit, prin care se înființează o societate de asigurare peste toată țeara, și a acestor lucrători.

Ministrul a adunat la sfat la capătul săptămânii trecute mai mulți bărbați cunosători ai neajunsurilor acestor lucrători, și le-a spus cum plănuiește el societatea asta de asigurare, și le-a cerut și părerea lor. Toți cei chemați (vre-o 25 de inși) au fost de părere că bun lucru se plănuiește, căci prin aceasta se dă și lucrătorilor de câmp, atinși de vre-o nenorocire în munca lor, puțința a se coperi față de rău și a-și pregăti de cu vreme un scut, un adăpost pentru întâmplarea cutare.

Dacă nu s'a făcut aceasta și până acum, zicea unul din vorbitori, a fost, că cei-ce mai nainte au luat lucrul a mână, au mestecat într-una felurile de lucrători, băgând cum am zice într-o oală pe toți, pe lucrătorii de fabrici cu lucrătorii industriași și agricoli, și toți, și apoi nu s'a putut face lucru limpezit și bine întemeiat. Căci nu-i tot atât a fi lucrător în fabrică, unde și nenorocirea mă poate ajunge mai ușor, deci și împintenat mă simt mai tare a mă asigura, și și pot plăti mai

ușor taxa de asigurare chiar mai măricică, fiind-că capăt săptămână de săptămână, ori lună de lună, bani mai mulți la mână, și a fi lucrător agricol, care nici de nenorociri nu-s așa tare amenințat, deci nici la ajutor nu ajung așa curând, nici bani nu-mi vin așa mulți, prin urmare nici nu am să plătesc așa mult ca ceilalți lucrători mai primejduiți.

De aceea pentru lucrătorii agricoli s'a aflat de bine a se înființa și întări cu lege o societate de sine, potrivită trebuințelor și cerințelor și puțințelor acestora. Vor plăti cei asigurați câte-o taxă de 10 cr. Și o va ajuta și statul pe societate.

Nu avem încă stabilit planul de lege însuși, dar' din spicuitele vorbiri a sfatului din vorbă înțelegem, că proprietarii de moșii, vor fi poștiți ori chiar îndatorați a plăti doar $\frac{1}{4}\%$ (1 cr. la 4 fl.) după darea lor de pământ, ca ajutor acestei societăți, pentru-ca ea se poată apoi fi de ajutor lucrătorilor, — stăpânii se-și asigure servitorii, respective se se înțeleagă între sine a primi în slujbă numai servitori cari sunt asigurați la această societate, (socoteală însă aceasta cam la masa verde făcută, căci servitorii în ziua de azi sunt tot mai rari și greu de căpătat, și gazdei îi pare bine că-i capătă, nu se-i mai respingă de n'or fi »asigurați« colo și colo! *Red. „B. Ec.“*) Și astfel servitorii bătrâni se poată ajunge și ei la o *pensie* la o anumită vreme și între anumite împrejurări.

Dar' aceste asigurări nu vor fi obligatoare (cum e de pildă obligatorie căsătoria civilă), ci numai cine va vrea va intra de bunăvoie în asigurare.

Ținem că societatea asta va fi de bine muncitorimei și servitorimei. Omul căzut din car și rămas cu piciorul ori mâna ruptă, împuns de o vită, va avea ceva ajutor și nu va trebui să plece la cerșit.

Vom da încă amănunte.

Un țipet îndreptățit.

Înainte de a reveni și a arăta ce credem că trebuie făcut prin comunele noastre pentru stingerea patimei beuturii aducătoare de serăcie și de alte rele, vom lăsa să urmeze un articol din foaia poporală „*Albina*“ din România, care dovedește că beutura este pentru noi o adevărată *primejdie economică națională*. Dl Pr. At. Vasilescu arătând ca pildă vie însuși satul din care e și dânsul, scrie în numita foaie următoarele:

Cât bea țeranul Român?

S'ar părea că în urma conferințelor poporane contra alcoolismului, în urma părinteștilor sfaturi și pilde ce se dau țeranului prin reviste și ziare, zugrăvind beția cu colorile cele mai negre; s'ar părea zic — mai ales celor-ce se interesează de soarta țeranului numai cu condeiul — că în urma atâtor dușmani ai rachiului, țeranul se va disgesta și se va îngreșoșa de această beătură, înțelegând ruina și degradarea morală în care-l duce patima beției.

Cu părere de rău însă trebuie să spun, că dorința noastră, nădejdea celor-ce se interesează de binele și viitorul țeranului, sunt încă departe de a se realiza, trebuind o luptă mai din greu și o atențiune mai încordată din partea conducătorilor lui, pentru a-l scoate din neștiința și miseria în care zace.

Spre a se vedea cât de îndărătnic și surd este el la cele-ce se spun spre binele și folosul lui; spre a se vedea cât de adânc este înrădăcinată patima beției printre populațiunea rurală, — chiar acum când se crede că s'a început îndreptarea lui, — voi da câteva date și cifre de cantitatea beuturii alcoolice ce consumă locuitorii satești.

Voiu lua de pildă satul meu.

În acest sat cu o populațiune de 141 capi de familie, sunt două cârcime, în cari dela 1 Noemvrie până la 1 Martie a. c., s'au consumat de locuitori, — după-cum se constată din declarația debitantilor și din registrele percepției comunale, — 961 litri spirt și 8590

litri vin. Dar' cum spirtul în mână cârcimarii primesc diferite transformări și adaus de apă și alte materii, acest spirt dat în consumație este aproape întreg pe atâta; adăogând apoi că lângă acest sat mai este o cârcimă apropiată din altă cătună, dela care locuitorii mărginași au consumat, — după cercetări, — cel puțin 150 litri rachiu; adăogând încă că locuitorii frunțași ai statului aduc de sărbători rachiu de cel bun («rom») din orașul Roman, ca 100 litri, urmează că țeranii satului Doljești au beut, numai în timp de patru luni, peste 3000 litri rachiu, oșebit de spirtul ce cârcimarii — ferească Dumnezeu — l'ar introduce în sat pe sub mână, fără să fie declarat, nesocotindu-se asemenea ceea-ce beau ei când se duc la Roman sau tirgușorul Băra, unde se duc des, fiind aproape. Adu-nându-se și 4000 litri vin ce l'au recoltat 5 locuitori în vile lor, ce deja l'au și consumat, găsim suma totală de 15.840 litri alcool, care socotit bănește se ridică la frumoasa sumă de 8277 lei, prețuit 1.50 litru rachiu și 30 bani litru vinul.

Această cantitate de alcool beută în părți proporționale și în timpul mesei, n'ar fi poate atât de ruinătoare sănătății și stării lui materiale, dar' răul este cu atât mai grav și periculos, cu cât țeranul nu consumă mai nici-odată în cantități mici, ci e destul să «cins-tească» o ceașcă două, ca apoi să stea toată ziua în cârcimă și să bea 1—2 și chiar 3 litri rachiu, scuturând săracioasa lui pungă de ultimul gologan, ba lăsând de multe ori cârcimarului și sumanul sau leanca de pe el.

Făcând și socoteala că nu toți sătenii sunt bețivi și că prin urmare că jumătate din populația acestui sat este ferită de acest învăț nenorocit, rămâne ca suma de 8277 lei să fie încasată de cârcimarii numai dela 70—80 locuitori și nu în timp de un an, ci numai patru luni!

Câtă sumă vine dar' de om?!

Considerând apoi că acest an este cel mai lipsit și sărac din timpurile noastre, când în toată țara este o criză ne mai pomenită; considerând încă că locuitorii satului meu, prin sfaturi și exemple ce li-se dau, au început a-și da seama de purtările lor și prin urmare nu pot fi luați ca chip de bețivi; considerând acestea, zic, ori-cine își poate face idee cât de întunecată și rătăcită este calea pe care merge țeranul nostru.

Țeranul nu bea ceea-ce-i priso-sește, ci bea săracia casei sale, hrana copiilor lui; bea munca și sudoarea sa ce a robii-o proprietarilor pe 2—3 ani înainte!!

Ce e de făcut dar'? Ce măsuri ar trebui luate ca să îndepărtăm pe țeran dela acest rău și să-i oprim calea atât de mocirloasă și primejdioasă pe care merge?

După părerea mea, nimic alt de cât: monopolizarea beuturilor alcoolice cu oprirea de a se bea în localul de vânzare, ci numai la casa sa, — ear' dacă voim, până ce această dorință se devie lege — să punem deocamdată stavilă răului și să ferim pe bietul locuitor sătesc să nu cadă cu totul în prăpastia lângă care se află, să-l oprim cu deservire de a intra și a bea Dumineca și sărbătorile în cârcimă; și sub nici un preț stabilimentele de beuturi spirtuoase să nu fie deschise, în celelalte zile, dela ora 7—8 seara înainte, mai ales în timpul iernii.

Numai cu aceste dispozițiuni și restricțiuni, unite totodată cu sfatul și autoritatea morală a conducătorilor lui, — a preotului — vom putea întoarce pe blândul țeran dela păcatul și rătăcirea sa.*

Așa scrie foaia din București. Vom arăta și unele urmări mai mari ale patimei acesteia, apoi vom spune ce credem că-i de făcut.

AGRICULTURĂ

Mohorul.

Mohorul este o plantă, ce la noi crește aproape numai în stare sălbatică; în alte țări și la alte popoare însă se cultivă înadins pentru nutrețul mult și bun, ce el dă; și pentru-că cultura lui e din cele mai lesnicioase și ieftine.

Mohorul isbutește cu deosebire în pământul năsipos, dar' bine gunoit, pentru-că în loc sărac el nu se face. În țelină încă isbutește foarte bine; nu însă și în locurile lutoase și umede. Seceta îndelungată nu-l poate istovi, ca ploile multe și clima răcoroasă și umedă.

Se poate sămăna în o singură arătură. Sămënța se acopere cu grapa de mărăcini și să îndeasă cu tăvălugul, ear' la un juger 20—30 litre sunt de ajuns; fiindcă sămënța lui e măruntă, și în urmare nu trebuie multă.

Se poate sămăna după ori-ce plante, atât după cele de săpă, cât și după spicoase. Se sămăna de obicei în Maiu; dar' se poate sămăna și în Iunie și Iulie. Sămănarea mohorului se recomandă și la întâmplarea când cucuruzul a fost stricat de brumă, sau când din o pricină sau alta sămënța n'a răsărit sau a perit.

Mohorul stoarce foarte tare pământul; de aceea pe urma lui nu e de a sămăna grâu sau cucuruz, ci ce mult seacă.

Coaja ce s'ar fi prins după sămănat trebuie ruptă cu tăvălugul sau cu grapa. Buruienile se plivesc.

Cositul lui se face în timpul înspicării, adică până nu a căpătat se-

FOIȚĂ

Cicoarea.

(După tradiția populară).

Pe câmpia 'nrourată
Dintr'al zilei revărsat
Aduna frumoasa fată
Rouă 'n galbene ulcioare,
Lia cea cu trup de floare
Fată de 'mpărat.

Iată 'n mâni cu sulii crunte
Când ieși cu roibii săi
Soarele de peste munte,
El încremeni 'n teleagă
Stând întors cu fața 'ntreagă
Numai cătră vâi.

Măsurând prin zări hotarul,
El cânta pe gânduri dus,
Și lăsând în voe carul
Ingropase 'n palme fruntea,
Și cânta trecând pe puntea
Roșului Apus —

Mari minuni au fost acestea,
Dar' mai mari ani să vă spui,
Că de-acum încep povestea
Soarelui. Vă fie-aminte
Ce-a făcut de-acu 'nainte
Pentru Lia lui.

A trimis la ea, s'o ceară,
Dintre frați pe cel mai mic,
El venind în fapt de seară
Pe pământ, și-a dat solia.
»N'o să-l iau«, răspunse Lia
»Cât e de voinic.

»El e vecinic călătorul
Nesfârșitelor cărări —
Cum să-i duc eu vecinic dorul?
Ziua zboară peste sate;
Peste ape 'ntunecate
Noaptea, peste mări.

»Poate 'n car el nu mă lasă,
Mă și tem, așa pe sus.
Iar' la mine-aici acasă
N'o să stea! Și cum se fie
Fată de 'mpărat soție
Celui vecinic dus?»

Soarele din umeri dete
Și-a zimbbit de-acest cuvânt
Al nepriceputei fete,
Și-a trimis din nou copilei,
Iar' pe-un frate 'n faptul zilei,
Steaua din cerul sfânt.

mênță, și înainte de a se coace sêmênța buruienilor de printre el. În starea aceasta ajunge îndată după seceratul bucatelor.

La uscarea mohorului se urmează ca și la uscarea fênului. Făcut fên, mohorul este foarte hrănitor și mâncat cu plăcere de toate animalele de casă.

Sêmênța lui e potrivită pentru ga-lițe; ear' uruiala pentru vitele cornute.

Cine voește să aibă și sêmênță, lasă necosită o parte a mohorului, până s'a copt îndeajuns. Atunci se cosește, se îmblătește și se cerne.

De pe un juger se capătă 15—35 măji metrice fên, și lăsându-se pentru sêmênță, 8—23 hl. grăunțe.

Ogorul.

Știm că plugarul român deocamdată poartă economia în trei hotare, din cari unul se cultivă cu cucuruz, altul cu grâu sau alte spicoase, ear' al treilea rămâne ogor — „sê odichnească”. Dela acest mod de economie sunt până acum numai puține abateri. Anume acolo unde hotarul comunelor s'a comasat, ori unde din pricina puținului pământ nu sunt decât două hotare.

Ogorul de altfel nu este neapărat de lipsă. Lucrându-se și gunoindu-se după anumite reguli, n'ar fi trebuință ca a treia parte a hotarelor să rămână ogor, aproape fără de nici un folos tot la al treilea an. Deci după un mod mai înțelept de lucrare a pământului trebuie să ne batem capul. Căci câtă bunătate este în a treia parte a hotarului unei comune! Și câtă bunătate în o treime a hotarelor tuturor comunelor românești! Ear' bunătatea aceasta ne scapă din pricina, că rămânem tot

la ce ne-am pomenit, și mai cu seamă pentru-că nu știm face un lucru mai bun, lucru, care în alte țeri este demult îmbrățișat.

Să luăm ca pildă o grădină, care gunoită și lucrată cu îngrijire ne dă folos în fiecare an, fără a fi lipsă să lăsăm ogor o parte din ea.

Ca și cu grădina s'ar putea face și cu câmpul, dacă am avea din belșug gunoiu de grajd sau alte soiuri de îngrășăminte.

În lipsa îngrășămintelor îndestulatoare se poate însă ajuta sămănând bucatele și plantele de nutreț în așa rînd, ca unele să pregătească locul, îmbunătățindu-l, pentru cele-ce au să urmeze.

Ca plantă potrivită pentru a se sămăna în ogor este, între altele, mazăricea.

Locul ogorit din toamnă, în Maiu se ară de a doua-oară, și se sămăna, cum am arătat altădată cu mazărice. Dacă însă nu s'a făcut arătura de toamnă, ajunge și numai o arătură din această lună. Măzăricea se desvoaltă repede. Ea trebuie cosită în floare.

După cositul mazărichei locul se întoarce, și la timpul seu i-se dă încă o arătură pentru sămănatul grâului de toamnă.

Dacă acum am lua o comună, care lasă în tot anul ogor 1000 de jugere, și calculând că fiecare juger ar da unul cu altul numai 3 cară de mazărice, cum și că prețul acesteia ar fi numai 20 fl., ne-am încredința că comuna aceea pierde în fiecare an la 20 mii floreni. Ear' miile de comune românești pierd cu chipul acesta milioane de floreni.

În vârtejul nenumăratelor necazuri și lipse, ce ne coplesesc tot cu mai multă putere și mai fără milă este, credem, timpul sosit să facem o ruptură în modul purtării plugăritului, și îndeosebi în ce privește ogorul.

ROMUL SIMU

După comasare.

(Urmare.)

IV. Rânduirea plantelor.

Omul cu cât e mai înapoiat în cultură, cu atât ține mai mult la toate obiceiurile moștenite. Este deci lesne de priceput, că săteanul nostru muncеște pământurile comasate după-cum era îndatinat înainte de comasare, în două, mult trei câmpuri, cu ogor sterp, sau sămănând an de an grâu și cucuruz. Felul acesta de plugărie se mai poate ținea fără mari pagube, numai unde sunt fânațe bune, pășunat comunal, și pământurile din fire destul de mănoase. Unde acestea lipsesc, mergem ca racul. Ținta noastră însă este să dăm înainte, să ne sporim avuția.

Spre a ajunge la acest sfârșit, plugăria noastră învechită trebuie încetul cu încetul schimbată.

Suntem în anul întâi de comasare. Pe temeiul povețelor arătate la începutul acestei scrieri, am îndeplinit lucrările, ce ni-se păreau de neapărată trebuință, sau suntem pe cale a le îndeplini. Am făcut îndeplinirile pentru îmbunătățirea fânațului; ni-am asigurat pentru anul acesta hrana noastră și a vitelor, făcând totodată cunoștință mai deaproape cu felul pământului nostru.

Avem acum de deslegat o întrebare de cea mai mare însemnătate pentru

»N'o sê-l iau, cã-l știe țara
Cât e 'n ceruri de mândrit,
Iese 'n zări de vreme vara
Hoinărind, și-aprinde lunca,
Iar' prin văi ucide munca
Plugului trudit.

Iarna însă 'l înspăimântă
Negura și mutul Ger,
Când pe dealuri Criveț cântă
Și cu glas de lup aleargă,
Ca să prindă 'n zare largă
Soarele din cer,

El, în goana 'nspăimântării
Galben și necutezând
Să se nalțe 'n largul zării,
Tot pe lângă munți se pleacă
Peste munți în mări sê-și treacă
Roibii mai curând.»

Innorat de gânduri stete
Soarele, cã l-au durut
Vorbele 'ngâmfaiei fete —
Și-a trimis pe Doamna-Bună,
Soră-sa, tăcuta Lună,
Sol mai priceput.

De-oboseală 'ndelungată
Printr'al nopților hotar
Poate s'ațipească odată!
Vai, și Vênăta Șopârlă
Biruindu-l sê-l asvârlă
Peste cap din car!

»Dar mi-e teama mai amară:
El urîndu-mă 'ntr'o zi
Și-obosit sê mai răsări
Iși va părăsi nevasta,
Și la noi pe lumea asta
Nu va mai veni.

»Cui va rămânea 'ngropată
Lumea 'n noapte și eu cui?
N'o sê fie nici-odată
Soare 'n zările senine —
Sê-și păzească 'n cer mai bine
Drumurile lui.»

Soarele-a gemut de-amarul
Vorbilor, sărind în car,
Și-i trăsni pe osii carul;
Nor îi stă pe creștet ceața,
Plete negre-i umplu fața
Albă ca de var.

Fulgerau nebuni în zare
Roibii 'nspăimântați acum
Și de biciu și de mirare,
Că simțiau pe sub copite
Alte zări, mai șovăite,
Altă lume 'n drum.

bun sporul economiei noastre. E vorba, *ce fel de plante, și în ce întindere și în ce rând se cultivăm în anii ce urmează pe cele 8 jugere arătură, așa că hrana noastră și a vitelor se fie asigurată, rodirea pământului se nu scadă, dimpotrivă se sporească, membrii familiei se răsbească munca câmpului, venitul gospodăriei se acopere cheltuielile și se mai rămână și ceva prisos de pus la o parte!*

»Greu la deal« — o se zică, în fața acestei întrebări, Românul nostru, care nu știe altceva, decât ce a învățat dela părinți.

O fi! dar' o se vezi că merge. Și merge într'adevăr, dacă, voind a deslega mulțumitor întrebarea, ne vom câștiga cunoștințele de lipsă atât despre însușirile pământului nostru, cât și despre felul cum se hrănesc și cum se cultivă deosebitele plante; și pe temeiul acestor cunoștințe apoi ne vom întocmi rânduirea plantelor.

Plantele nu storc deopotrivă pământul de materiile sale hrăitoare. Plantele se hrănesc parte din aer, prin frunzele lor, parte din pământ prin rădăcinile lor. Plantele cu rădăcini multe și scurte, și cu foi puține, subțiri și înguste, se hrănesc aproape numai din pământ și slăbesc mai cu samă *stratul deasupra*. Astfel de plante sunt: grâul, secara, orzul și ovėsul. Plantele cu rădăcini puține, dar' lungi și puternice, și cu foi multe și mari, se hrănesc mai mult din aer și din *stratul din jos a pământului*. De felul acesta sunt: păstăioasele și trifoiurile.

Plantele recoltate (culese) pe timp cât sunt în floare, slăbesc mai puțin pământul, ca cele-ce au ajuns în deplină coacere.

Unele plante se fac bine, ba dau chiar roade îmbelșugate, sămănate în pământ proaspăt și puternic gunoit, de pildă cucuruzul, sfecele de nutreț, cartofii, cânepa și varza; altele earăși dacă le sămănăm în astfel de pământ cad, și recolta lor se nimicește.

În ce privește munca cu palma și cu vitele, unele plante, precum: viile, stecla de zăhar, cânepa și inul, ne dau foarte mult de lucru; altele, plantele de săpat, mai puțin, și și mai puțin plantele de nutreț.

(Va urma).

I. BLAGA

STUPĂRIT

Roirea timpurie.

Roirea stupilor de frunte începe în Maiu, cei mijlocii roiesc în Iunie, ear' cei slabi numai în Iulie.

Dela timpul, în care stupii roiesc, atîrnă în mare parte bunătatea lor și folosul, ce putem avea dela ei.

În Maiu și în jumătatea întâia a lui Iunie sunt flori din greu în toate părțile. Roiul din acest timp, avînd la îndemână cu belșug hrana trebuincioasă, îngrăbă își clădesc fagurii, își adună mierea și cresc sumețenie de pui, înmulțindu-se.

Roiul din jumătatea a doua a lui Iunie de obicei ne mai aflînd hrană din belșug, rămân slabi în asemănare cu cei dintâi; ear' cei din Iulie, nu numai că nu sunt de traiu, dar' nici pentru stăpînul lor nu sunt de folos.

Dar' roirea timpurie are urmări bune nu numai pentru roiul, ci și pentru stupul care a roit. Amîndoi se împutesc, se umplu cu miere, și folosul stu-

parului este mai pe sus de ori-ce în-doială.

Dimpotrivă roirea numai într'un târziu este și în paguba roiului, și în a stupului ce a dat roiul, și în a stuparului.

O lege de frunte în stupărit este: a purta de grije, ca *stupii se fie cât mai puternici, pentru a ne da roiul cât mai timpuriu*.

Unul, mult doi roi.

Stupii de frunte roiesc și de câte 3—4 ori în același an. Roi mai buni sunt însă numai unul, mult doi. Ceialtași nici nu sunt vrednici a se numi roi. Prin prea multa roire se alege nimica și din stupul care roiește. De aici trebuința de a face ceva pentru împiedecarea prea dese roiri.

Dacă stupul e puternic și roiește de timpuriu, în Maiu, îl putem lăsa să roiască și a doua-oară; dacă însă stupul ne-a dat roiul întâi în Iunie, se nu-l lăsăm a roi și a doua și a treia oară. Pentru-că cu chipul acesta vom avea doi stupi buni, în loc de 3—4 nevoiași, cari, afară de roiul întâi, toți se pot foarte ușor prăpădi.

ȘTIRI DE TOT FELUL

Timpul pe aici e neschimbat; mai mult ploios ca așezat.

De astfel starea sămănăturilor, atât în părțile noastre cât și pe aiurea, peste tot în Ardeal, precum ni-să vestește, e frumoasă, fînațelor le merge bine, dar' pentru grânele de toamnă începe a fi prea multă ploaie, el prinde pe alocurea a cădea.

Măsurarea dării de venit pentru anul acesta se va face pentru comunele din

Flacări vâlvăiau pe drumul
Carului, și-adînc din văi
Se 'nora 'n vîzduhuri fumul
Alb de pe păduri cărunte,
Ear' pe munți pe cât un munte
Se 'nălțau văpăi.

Ar fi ars topita earbă
De pe lunci, ear' apa 'n mări
Poate-ar fi 'nceput să fearbă:
Dar' ieși 'nspăimîntătorul
Domn al lumilor din norul
Sbuciumatei zări.

Eată-l, scuturându-și rîul
Pletelor. El de mîhnit
Prinse cu putere frăul —
Și cu gurile 'ncruntate
Nechezînd, întorși pe spate,
Roibii s'au oprit.

»Nu 'nțelegi tu nici din gura
Tatălui! Și-ți spuiu mereul
Eu te-am pus să fii măsura
Vremilor rătăcitoare —
Ce ți-e păsul? Spune-l, Soare,
Ca să-l știu și eu.

»Tu ți-ai pus păcatu 'n minte,
Și pe drumul nopții plecî
Pui alături, Soare sfînte,
Biata pulvere-a cărării
Cu lumina 'nflăcărării
Soarelui de veci!

»Mergi-ți drumul tîu spre seară —
Ear' mîndriei ți-vom noi
Ce să-i facem ca să peară!
Și plecînd Stăpînitorii,
Începură 'n vuet norii
Să rîverse ploi.

Ear' în ziua ceealaltă
Soarele pe Lia 'n lunci
N'o vîzî din zare-naltă;
Dar' zări plîngînd tăcută,
Floare-albastră neștiută
Lumii pîn' atunci.

Știm așa, c'asa cu toții
Din strămoși am apucat,
Ca s'o știe-așa nepoții,
Cum s'a fapt din Lia floare,
Cea cu trupul rupt din soare
Fată de 'mpărat.

Ea de-atunci ca o sihastră
Crește 'n margini de poteci,
Ziua vezi că-i floare-albastră
Și te uiți la ea cu milă,
Știi că 'ntrînsa-i o copilă
Și-un blăstîm de veci.

jurul Orăștiei în 14, 15 și 16 Maiu, ear' pentru Orăștie în zilele următoare.

Comisia este compusă și în acest an din *Dr. Ioan Mihai* ca președinte, *Szentpéteri Ignác*, *Wagner Gustav*, *Zudor Josef* și *Megyaszi János* ca membrii.

Ședințele se vor ține în sala cea mare dela Hotel „Transilvania”.

Indemnăm pe cei-ce îi privesc a se prezenta înaintea comisiei și a-și apăsă dreptul lor.

„*Transsylvania*” fabrica de valoare și prefacere a poamelor la Deva, își va ține adunarea generală de constituire la 20 Maiu n. în Deva. Să trimit invitații speciale cu îndemnuri la participare.

În România, după cum spune „*Gazeta Săteanului*”, starea sămănăturilor urmează a fi foarte bună. *Navetele* sunt în toiul înfloririi, galbene, aurii, cumpărătorii lor s'au ivit deja și prețul le crește mereu. *Colzele* sunt frumoase și mai multe ca navetele, deși navetele-s mai prețioase și prin faptul, că se recoltează și-ți dau bani înainte de secerișul grânelor, de-îi ai chiar bine pe seceriș; colzele acum îmbobocesc și încep înflorirea. *Grâul de toamnă* e frumos, chiar superb pe-alocurea. Cel-ce fusese pus prea de vreme, de-îl stricaseră cecidomiile, s'a îndesit, cel pus la vreme cu mașinile e de o desime și de un verde închis, cum rar s'a mai văzut. Cel pus târziu, e mai slabuț, căci a intrat în iarnă neînfrățit. *Săcara de toamnă*, tot pentru-că a fost sămănată mai târziu ca grâul, e mai puțin viguroasă ca acesta. *Orzul* e mic încă, și nu dă chiar mari nădejdi, căci din pricina vremii a fost sămănat mai târziu în primăvara asta. *Ovăsul*, mai răbduriu fiind, făgăduiește mai mult. *Grânele de primăvară*, *săcara de primăvară* și *inul* sunt slabe de tot în asemănare cu timpul înaintat. De nu le va strica seceta pe timpul înfloririi, dau rod mijlociu. *Porumbul* (cucuruzul) s'a pus mai numai după Paști; acum răsar, unele acum se samănă, dar' îngrijite la timp, pot da roadă bună. *Fasolea*, *cartofii* (grumpenele), *moha*, *sorgurile*, *sfecele de nutreț*, *bostanii* (curcubetele) au timp să dea roade mari.

Că'n amurg închide floarea
Și, schimbată'n porumbel,
Sboară câtr'Apus cicoarea,
Și mereu strigând pe nume
Soarele, printr'altă lume
Umblă după el.

Intr'o goană ne'ntreruptă
Printr'al morților hotar,
Ea e martor cum se luptă,
Negre Duhuri cum omoară,
Și-amărită, biata, sboară
Tot pe lângă car.

Și cu soarele de-odată
Ea se 'ntoarce eară 'n văi,
Ear' e floare biata fată
Pe câmpiile tăcerii,
Dar' când vine-amurgul serii
Earăși e pe căi.

Fânațele naturale sunt cam slabe din pricina răcelii. *Fruite* dela pomi e nădejde să fie îmbelșugate. *Vin* asemenea.

Pentru monumentul lui *Andrei Șaguna* s'au adunat în urma colectei pornite de consistorul din Sibiu în 1898 și 1899, suma de 7246 fl. 32 cr.

Azi, Sâmbătă în 12 Maiu n., se deschid în Budapesta „*Delegațiunile*” (dieta Imperăției, compusă din câte 60 deputați trimiși de dieta Austriei și 60 de ai Ungariei).

Nou arhiepiscopul român. Sinodul arhiepiscopesc din Sibiu a înaintat în sesiunea sa de ășan, pe P. C. Sa Părintele archimandrit și Vicariu arhiepiscopesc *Dr. Ilarion Pușcariu* la rangul de *archiepiscop*, ca o apăsare și onorare a serviciilor îndelungate și bune pe cari P. C. Sa le-a adus bisericii sale.

Regele *Cristian* al *Daniei*, după-cum se vorbește, va abdice de tron în favorul fiului său. Se simte îndemnat la asta în urma neînțelegerilor iscate între el și oamenii din jurul său.

P. C. Sa dl *Vasile Mangra*, protosincol, a fost ales în 5 Maiu n. de către Sinodul diecesan din Arad, de *Vicariu*, cap al consistoriului gr-or. român dela Oradea-mare, devenit vacant prin alegerea de episcop a fostului vicariu P. Sa *Iosif Goldiș*. Din 51 voturi, 30 le-a întrunit P. C. Sa Părintele Mangra, 20 s'au dat bile albe, P. S. Sa Părintele Episcop a salutat cu cuvinte călduroase pe noul vicariu, succesorul său.

Credinciosul *Ioan Butilă* din Moșna, îndemnat de dragostea și dorul de înaintare a bisericii și neamului său, a dăruit bisericii gr-or. de acolo mai multe parcele de pământ în preț de 300 coroane.

Părăsirea patriei începe în țară la noi a lua întinderi spăimântătoare: în Martie a. c. au plecat peste granițele țării 11.000 de

Însă 'n ziua când cicoarea
N'o fi plânsă 'n zori de zi,
Va scăpa de blăstem floarea —
Soare însă 'n zare-albastră
Veac de veac pe lumea noastră
Nu va mai veni.

(„C. L.”)

G. Coșbuc.

Tunelurile și ciupercile. Ciupercilor le place tare să se facă în tuneluri, în guri de băi părăsite, umede. Când s'a construit de întâia-dată linia ferată „Edinburg, Perth aud Dundee”, astăzi absorbită de „North British Railway”, s'a făcut și tunelul mare Scotland-Street. Peste un timp 'l-au părăsit și au făcut linia mai pe încunjor, și niște producători de ciuperci au luat tunelul cel părăsit în arândă. De zece ani îl țin și a dat rezultate minunate: pe fiecare an produce cinci sute chilograme de ciuperci. E vorba să se facă tot așa și cu alt tunel părăsit dela Law-Hill.

oameni (din Croația și Slavonia alte 7000) spre America și România.

Românii noștri s'și vadă de scumpele vetre părintești, că vai de ea pâne între străini prin cea Americă. „Fie pânea cât de rea, tot mai bună 'n țara mea”. Trecherile în România unde e lipsă de brațe muncitoare, par' că tot mai au înțeles, dar' a te duce în depărtata Americă, e mai mult nebulie decât lucru cuminte, și plătești cu pârțile scumpe rupte din inima ta fiecare mână de parale ce poate o câștiga ceva mai ușor ca aiurea.

Biserica catedrală hotărâtă a se ridica la Sibiu, va fi zidită, precum a fixat Sinodul arhiepiscopesc ășan, în strada Măcelarilor, unde e acum biserica parochială din Cetate, având a se dărîma mai multe case spre a face loc catedralei.

De moarte cumplită a murit femeia unui vârar din o comună din Agria. Pe când un cuptor de var ardea, boltitura de petri ferbinți și var arzând, s'a surpat și a îngropat sub ea pe nenorocita femeie care s'a prefăcut scrum.

Tractele gr-or. din comitatul Hunedoarei e hotărât să sufere însemnate schimbări. Fiind a se aronda de nou tractele în toată arhiepescia, în comitatul acesta se plănuiesc următoarele schimbări:

În ședința dela 4 Maiu s'a decis desființarea tractului *Geoagiu*, și înființarea unui nou tract la *Hunedoara* ear' următoarele treceri dela unul la altul:

I. *Orăștia* are să primească dela *Geoagiu*: *Almașele*, *A.-Brădet*, *A.-Joseni*, *A.-Suseni*, *A.-Mijloceni*, *A.-Mic*, *Ardeu*, *Băcăia*, *Băcăint*, *Bălșa*, *Bobâlna*, *Boiu*, *Bozeș*, *Bulbuc*, *Ceru-Băcăint*, *Cibu*, *Cigmău*, *Ferede*, *Folt*, *Geoagiu-de-jos joseni și suseni*, *Glod*, *Homorod-joseni și suseni*, *Mada*, *Mermezeu-Văleni*, *Nădăștia*, *Porcurea*, *Techereu*, *Valea-Epei*, *Valea-mare*, *Voia*, cu toate filiile lor. De tot 34 comune din fostul „*Geoagiu II.*”

II. *Deva* primește dela *Geoagiu* toate comunele câte nu s'au trecut la Orăștie (tractul „*Geoagiu I.*”, adică al *Hondolului*).

III. La *Dobra* trec dela *Deva*: *Bătrâna*, *Leșnicul*, *Muncelul-mare*, *Poenița-Tomei* cu filiile lor.

IV. *Hunedoara* capătă dela *Deva*: *Batiz*, *Cerbel*, *Cerșor*, *Găunoasa* cu filiile, *Josani*, *Lelese*, *Măniarău*, *Nandru-Vale*, *Pestișul-mare*, *St.-Craiu*, *Socet*, ear' dela *Hațeg*: *Alun*, *Baia-lui-Craiu*, *Boz*, *Gelar*, *Hasdeu*, *Hunedoara*, *Nădăștia-infer*. și super. *Ruda*, *Poenița-Voinei*, *Vălaru*, *Silvașul-sup*, *Teliuc*, *Zlașd*, cu filiile lor.

Tractul *Ilia* și *Zarandul* rămân ne-schimbate.

Sinodul așa a primit propunerea de schimbare. Schimbările însă se vor face numai după-ce și Congresul național bisericesc va hotărî ca așa să fie, sau va schimba ceva din această împărțire, și peste tot *Deva* și *Orăștia* se vor împărți pe moștenirea tractului *Geoagiu*, numai după încetarea din viață sau retragerea din funcție a actualului P. O. D. protopresbiter dela *Hondol Basiliu Pipoș*.

Cartofi (grumpene) ferd. de 30 litre—	50 cr.
Vin nou, litrul cu	—40 cr.
Mere ferdela cu	1— cr.
Carne de vită, 1 klgram cu	40 cr.
» » porc, » » cu	48 cr.
Slănină proaspătă 1 kl. cu	—60 cr.
» svântată » » cu	70 cr.
Brânză, nouă 1 kl. cu	50 cr.
Brânză în burduf cu	52 cr.
Ouă, 7 și 8 cu	10 cr.
Pui de găină părechea cu	50 cr.

Piața din Brad.

— la 3 Maiu 1900 —

Grâu frumos ferd. de 30 l. cu . . .	1.75 cr.
Săcara ferdela cu	— cr.
Orz ferdela cu	— cr.
Ovăș ferdela cu	—70 cr.
Cucuruz ferdela cu	1.35 cr.
Fasolea ferdela cu	1.60 cr.
Cartofi ferdela cu	—70 cr.
Vin nou feră cu	— cr.
Mere ferdela cu	— cr.
Nuci ferdela cu	— cr.
Carne de vită 1 klgr. cu	—40 cr.
» » porc 1 » cu	—56 cr.
Slănină proaspătă 1 kl. cu	— cr.
» svântată 1 » cu	—70 cr.
Brânză nouă 1 kl. cu	—70 cr.
Ouă 7 cu	—10 cr.
Un miel cu	2.50 cr.
Un car de tîen	10— cr.

FELURITE POVEȚE

Hrana mamelor cari laptează.

La sate sărăcia pe de o parte, neștiința pe de alta de ce ar trebui să mănânce femeia ce laptează, sunt isvoarele multor neajunsuri pentru sugaci. Se întâmplă, ca mama să n'aibă lapte destul, sau i-s'a împuținat cu timpul; în aceste împrejurări femeile alăargă la toate buruienile și legumele. În întâiul rînd vine ceapa; babele și câteodată și femei mai pricepute o slăvesc pentru puterea ce are de a face să curgă laptele, la rîndu-i vine și usturoiul. Mănâncă femeile până-ce li-se strică stomacul și sinul sacă.

Din contră: *ceapa crudă, usturoiul, prazul, fac mult rău copilului, strică laptele.* Să se terească femeile a mănca legumele acestea crude și peste măsură. Să caute a mănca bucate mai hrănitoare, carne, legume fierte, cu deosebire *lintea*, care este foarte bună, ca supă sau sleită.

Cei cu dare de mână și orașenii să întrebuințeze *berea*, care înlesnește venirea laptelui.

Viața regulată, înfrînarea dela beuturile spirtoase, de lucrurile ardeiate și pipărate. Munca peste măsură și hrana rea, slabă, strică mult. Mama să-și facă somnul trebuincios, repausul este folositor; pentru acesta să caute a da supturile la orele regulate, ear' noaptea o singură dată, cătră cînsul 1, apoi despre ziua.

„Gaz. Săt.”

Pentru a se scoate, de pe haine, petele de petrol.

Se ține 5 la 10 minute petele muiate cu soluția următoare: 10 părți de apă în care se topește 1 de pulbere de săpun și 1 de analină. Se spală cu apă de ploaie și dacă nu es petele se mai repetă încă odată.

Cum se cunosc ciupercile bune.

Pe vremuri ploioase, ciupercile prin armane și la câmp, ies în număr însemnat, dar și casurile de otrăvire, mai ales în timpul de față, cu ciuperci veninoase, n'a fost și nu sunt rare.

Eată un mijloc de a cunoaște dacă ciuperca e bună sau nu de mănăre: Să fereb bine ciupercile cu jumătatea unei cepe albe bine curățite de coaje. Dacă ceapa rămâne albă, ciupercile sunt bune; dacă ceapa se înegrește, se albăstrește sau devine vînată, e sigur că ciupercile toate, sau o parte din ele sunt vătămătoare.

FELURIMI

Un popor de urieși. Căpitanul Welby, din armata engleză, care s'a reîntors toamna trecută la Londra dintr'o lungă călătorie, pe care o făcuse în Abisinia și în toată Africa-orientală, a ținut în Londra o interesantă conferință despre popoarele sălbatice, pe cari le-a aflat pe-acolo

El a întreținut pe ascultătorii sei într'un mod deosebit despre un trib (un neam) anume Tirkanii, care are bărbați și femei, cari strălucesc printr'o mărime cu totul deosebită.

Căpitanul Welby a măsurat pe mai mulți inși, cari aveau o înălțime de 2 metri, 2 și 10 cm. 2 și 20 cm. După observațiile sale, el zice că mai mulți tirkani, pe cari i-a văzut, dar' pe cari nu i-a putut măsura, aveau înălțimea cam de 2 m. 30 cm.

Statua femeilor variază între 1 m. 75 cm. și 2 metri.

Acești urieși, cari sunt altfel blânzi și cu moravuri destul de ospitaliere, poartă pîrul lung până la brîu și împletit într'un mod foarte ciudat, în formă de rogojină groasă.

Ei nu trăesc în sate, ci în corturi risipite, de tot primitive, simple, numite tukuli.

Țara lor se află între teritoriul Somaliilor la marginea Sudanului-meridional.

*

O baltă de pești fără apă. Toată lumea cunoaște faimoasa nostimadă a Marsiliezului (un Francez) mare iubitor de pescuit, care spunea că bălțile de pe moșia lui »sunt pline de pești, fără o picătură de apă măcar«.

Ei bine, trebuie știut, că este un rîu, care nu se află în provincia Marsiliezului cu bălțile, ci în California, unde se produce de două-ori pe an această vedenie ciudată. Rîul Kalsey Creek, care se varsă în Lacul Biver, e în fiecare an în lunile Maiu și Noemvrie, cutropit de miriade de peștișori, cari vin în acel rîu spre a-și pune ouăle, și fiindcă în acele vremi din lipsă de ploaie, rîul sacă adesea, se vede un lucru aproape

de necrezut: o grămadă de pești, înalți de un metru, și acoperind o suprafață de cel puțin 2 hectare, stînd pe o albie de năsip cu totul uscată.

Acele miriade de peștișori, sămănînd cu scrumbiile și avînd o lungime de 20—25 cm., sunt cunoscute prin partea locului sub numele de »chipalis«. În fiecare vreme de asta, indienii cari n'au decît să-i pescuiască »cu mîna«, mănă foarte mulți pești de aceștia.

Posta Redacției.

Dlul **C. C. D.** („G. S.”) București. Pentru îngrămădire de material, a rămas notița întregă pentru alt număr.

 Numeri singuratici din „Bunul Econom” se află de vînzare în librăria dlui H. Graef din loc. 1 exemplar 5 cr.

Comitetul de redacție:

Președinte: **Dr. Ioan Mihai.**

Membrii: **Dr. St. Erdelyi, Ioan Mihailu Danil David și Constantin Baicu.**

Proprietar - editor: **IOAN MIHAIU**

Redactor respons.: **IOAN MOȚA**

Sz. 343—1900 végrh.

(54) 1—1

ÁRVERÉSI HIRDET MÉNY

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel köz-hírré teszi, hogy a nagyszabeni kir. törvényt-szék 1895. évi 1383 számú végzése következtében Dr. Suciú Gábor ügyvéd által képviselt »Albina« takarékpénztár javára Geina Vasilie s. t. alsóbouczári lakosok ellen 226 kor. s jár erejéig 1900. évi aprilis hó 19-én foganatosított biztosítási végrehajtás utján le-foglalt és 1178 korra becsült következő ingóságok u. m.: szarvasmarhák, jubak nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a hátszegi kir. járás-bíróság 1900. évi V. 187/3 számú végzése folytán 226 kor. tőkekövetelés, ennek 1894. évi márczius hó 29. napjától járó 6% kamatai, $\frac{1}{3}\%$ váltó díj és eddig bíróság már megállapított költségek erejéig alsóbouczári község házánál leendő eszközlésére 1900. évi hó május 26-án délelőtti 9 órája határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak mag, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a leg-többet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 102 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Hátszegen, 1900. évi május hó 3. n.

Szentmiklósy András,
kir. bir. végrehajtó.

Cel mai fericit

și cel mai bun isvor de câștigat
losuri de loterie de clasă ungare.

Spre a-mi *multumî* comitenții în
toată privința *vînd* numai astfel
de

Losuri originale

cu prețurile originale, cari sunt tot-
dată provăzute cu *clausula de cuitare*
și cu firma tipărită a casei de schimb
a băncii comer. ung. din Pesta
(capital în acții 30 Mil. Cor. Fond de res. 25 Mil.)

E prin urmare asigurată cea mai mare
garanție pentru purcederea culantă și
în ordine.

Cele mai multe câștiguri

provin *totdeauna* din losurile loteriei
de clasă a acestui Institut. Losuri
câștigate pot fi trimise și direct la in-
stitutul aici numit și urmează plățirea
lor în acea mărime (sumă) îndată
după tragere.

Loteria de Clasă reg. ung. priv. e
cea mai bună din lume,

care întrece chiar și pe cea prusiană.
Din 100.000 Losuri vor fi trase 50.000
prin urmare *jumătate*. În 6 clase urmate
după-olaltă vor fi împărțite (plătite)

13 Milioane și 160.000 Coroane.

Câștigul principal în cazul cel mai no-
rocos e de un milion coroane. De-
oare-ce *Tragerile* clasei prime vor fi

deja în 17 și 18 Maiu a. c.

și losurile noastre bucurându-se de in-
teresele cel mai viu din partea publi-
cului, pot fi acuși sfîrșite, — Vă rog
a-mi trimite *cît mai curînd* cererile.

Prețurile losurilor originale clasa I.:

1 los întreg 12 cor. | $\frac{1}{4}$ los 3 coroane.
 $\frac{1}{2}$ los . . . 6 cor. | $\frac{1}{8}$ los $1\frac{1}{2}$ cor.

Planuri de joc și liste de trageri tri-
mit prompt.

Colectura
de lot. r. u.
de clasă

JOSEF FELEKI

Budapesta, IX., Üllői ut. 21.

„ARDELEANA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII ÎN ORĂȘTIE

Capital social: cor. 500.000. Fonduri de rezervă: cor. 275.000.

(8)

Depuneri: cor. 1,750.000.

8—

Institutul face următoarele operațiuni, la cari recomandă serviciile sale:

- 1) acordă împrumuturi cu interese de 8%;
- 2) primește depuneri, dela particulari cu 5 și cu $5\frac{1}{2}$, ear' dela corporațiuni culturale cu 6%;
- 3) cumpără și vinde realități;

- 4) cumpără și vinde mărfuri și pro-
ducte;
- 5) arîndează și exarîndează realități;
- 6) cumpără și vinde efecte publice;
- 7) mijlocește operațiuni, specificate
sub 3, 4, 5.

Ori-ce afacere se poate rezolva verbal în biurul institutului, ear' în
scris prin corespondență.

Orăștie, 1900.

Direcțiunea.

Insertiuni și reclame cu prețuri moderate se primesc la administrațiunea foii „Bunul Econom”.

Insertiunile și reclamele sunt sufletul comerțului!

In Orăștie la Gustav Zobel.

In Orăștie la Gustav Zobel.

face cu puțință, ca odăile să fie folosite și în vremea vopsirii (cu lac), căci *mirosul rău* și *uscarea înceată* a vopselei cu oleu, aci e *încungiurată*. Intrebuițarea e așa simplă că fiecare poate săvârși vopsirea. Podilele pot fi șterse cu cârpe ude și nu-și perd lustrul. Este:

Lac colorat de podile

galbăn-brun și mahagoni-brun, care copere podilele ca și vâp-seaua cu oleu, dar' are și strălucire. Bun pentru padimente nouă ca și vechi. *Copere ori-ce peată, ori-ce vopsire veche* etc. Și este:

Lac curat (fără coloare)

pentru padimente nouă și parchete, care dă numai lustru. Bun mai ales pentru parchete și padimente nouă unse deja cu vop-sea cu oleu. Nu copere figurile lemnului!

Pachete postale pentru câte 2 odăi mijlocii, cu 5 fl. 90 cr. *Comande se fac, în orașe unde sunt depozite, la acestea.* Pros-pecte se trimit franco. La cumpărări fiți atenți la firmă și marca fabricii, căci ca pe o *fabricațiune existentă dela 1850*, mulți o contrafac și falsifică, dând calitate rea și adesea necorespun-zătoare scopului.

Fabrica de Lack-Christoph

Praga—Carolinenthal.

In Orăștie singur veritabil la **Gustav Zobel**

„Minerva” inst. tipogr., societate pe acții

În Orăștie — Szászváros.

Opuri
Bilete de log.
Broșuri
Circulare
Bil. de vizită
Invitări
Bilanțuri
Acții
Cap. de epist.
Placate
Ord. de dans
Adrese
Compturi
Note
Preț-Curent.
Anunțuri
Registre
Imprimare
Couverte
Bilete de cun.
Etc. etc.

Există deja de 12 ani și este
provăzută cu tot felul de material
necesar, ca ori-care altă tipografie.

Inst. Tipogr. „Minerva”

pe lângă că efectuește ori-ce co-
mande repede și cu prețuri mode-
rate, se îngrijește totodată ca toate
acelea să fie estetic lucrate și fără erori.

Până de present se bucură de
spriginul celor mai îndepărtate orașe.
Dovadă aceasta despre promptitu-
dinea și acurateța cu care efec-
tuește ori-ce lucrare.

Ca unica tipografie românească
în acest mare comitat, se roagă de
binevoitorul sprigin al celorlalte
institute rom., precum și al privaților.

